

la rambla de catalunya

(esport i ciutadania)

23 desembre de 1935
Barcelona

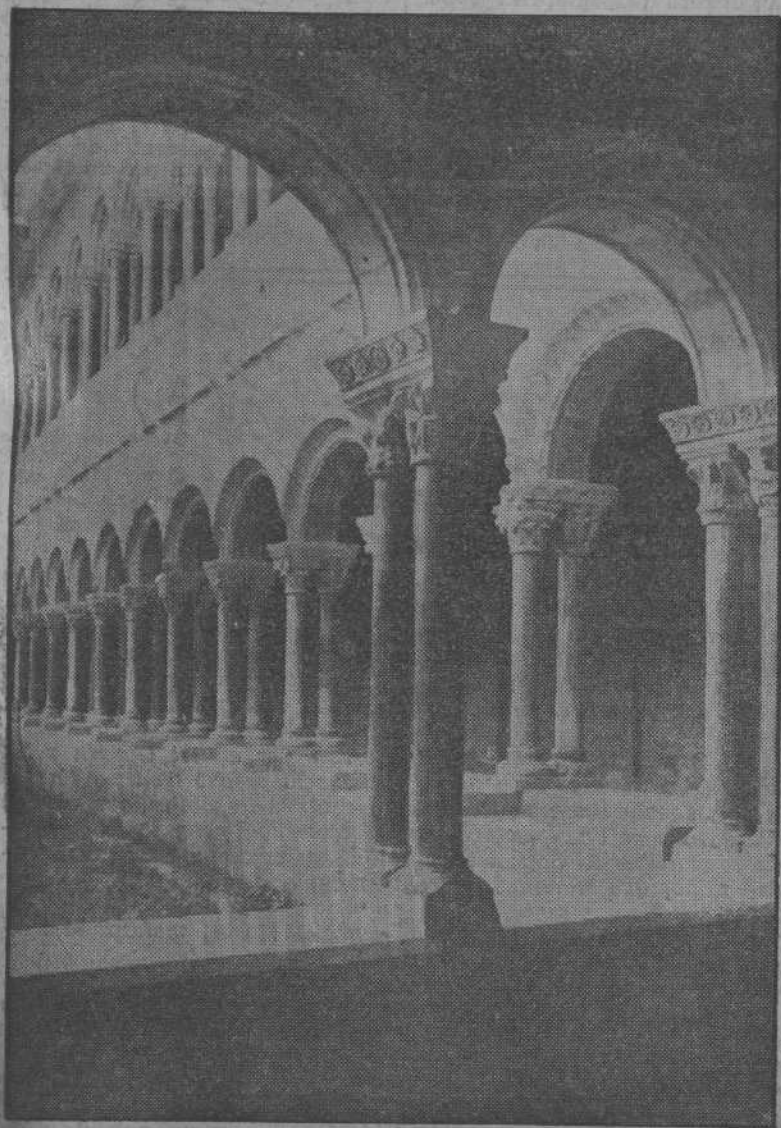
Segona època. Any III, núm. 70

Redacció i Administració: Rambla Canaletes, 13, pral. — Telèfon 14757

Impremta: Bot, 21 — Telèfon 13000

Preu: 20 cèntims

Als dos anys de la mort de Macià

RIPOLL,
tomba del fundador de la Nacionalitat Catalana
(Foto Torrents)

Es curiós com els pobles, igual que l'home, deuen sovint la millor part del seu patrimoni moral a l'adversitat. No es diria sinó que la fuetada del destí els desvetlla valors adormits al fons de la raça i que ja no haurien pujat mai més a flor de consciència.

No hi ha poble que ami amb més passió la llibertat que el que ha provat les amargors del captiveri. "Dels pares esclaus és dels que neixen els fills més lliures".

A més de presos, Catalunya també té exiliats

LA RAMBLA DE CATALUNYA, que ha tingut ocasió recent de tenir contacte directe amb alguns exiliats, té el deure de fer una crida al poble de Catalunya per a recordar-li l'existència d'aquesta existència que, contra el que alguns poden suposar, no és ni planera ni té res d'agradable.

Conèixerem casos que fan molta angoixa, des del qui, desesperat i amb prou dignitat per no voler acceptar almoines de companys d'exili, tan necessitats com ell, ha tornat a la nostra terra i en passar la frontera s'ha fet agafar per tal de poder menjar a la presó, com el qui, per poder atendre les necessitats més prementeres, ha hagut d'acceptar, i content, un lloc de picapedrer en una de les carreteres de la República veïna.

I no diem això ni com a retret ni com a acusació. No és aquesta hora de retrets ni d'acusacions. Posats a fer acusacions, hauríem de començar per nosaltres mateixos, que hem comès la mateixa falta, la d'oblidar els nostres exiliats. L'important, però, ara, és que el temps — avui cal confiar que no gaire llarg — que duri l'exili, els exiliats puguin comptar amb l'ajut moral i material del poble de Catalunya.

Es així com LA RAMBLA DE CATALUNYA té com a gran honor iniciar la CAMPANYA PRO EXILIATS, segurs que trobarem el ressò que aquests mereixen.

Estimats amics nostres i volguts col·legues menen una campanya meritiu, constant, justa i relativament eficient, en favor dels homes que sofreixen a les presons catalanes i espanyoles.

No estan, doncs, aquests, com a patriotes nostres, abandonats del tot. LA RAMBLA DE CATALUNYA, que no els ha oblidat en cap moment, seguirà ara recordant-los i fent per ells tot el que calgui. Però LA RAMBLA DE CATALUNYA, com deïem abans, vol afegir a aquesta campanya la que inicia avui a favor dels exiliats.

SUBSCRIPCIO PRO EXILIATS

LA RAMBLA DE CATALUNYA (lliurades) ...	700 ptes.
J. Sunyol i Garriga ...	50 "
Glòria Soler ...	25 "
Joaquim Ventalló ...	5 "
Lluís Aymami ...	5 "
Ferran Llardent ...	25 "
Jaume Llopart ...	5 "
Salvador Abril ...	5 "
Miquel Soler ...	10 "
Josep Rieffels ...	20 "

Suma a seguir ... 850

I demanem a tots els exiliats, es trobin on es trobin, que vulguin donar-nos l'ur adreça per tal de poder-los trametre avui el nostre periòdic i demà el nostre diari, i ensems, quan tinguin una necessitat, els preguem que se'ns adrecin, perquè LA RAMBLA DE CATALUNYA, en la mesura de les seves forces, farà els possibles per atendre'ls.

TOMBES - BRESSOL

per VENTURA GASSOL

que el sentiment patri ja ha entrat per camins que només conegueren els grans místics i que menen a aquell concepte sagrat de la nostra terra, que la fa, als nostres ulls, viva i sensible a la glòria i al greuge, a la llibertat i al jou, com nosaltres mateixos. A què es deuria sinó que un dels presents més emotius que he rebut al penal sigui el d'una mostra de terra catalana que m'hi féu arribar un patriota i que, per més sentit, anà a collir al meu poble! Ni quina altra idea que aquesta llançaria, de vegades, més forta que tots els instints, els homes al suprem sacrifici per defensar un sol pam de la terra pàtria!!

Un estranger sensible que estudis Catalunya per la sola floració riquíssima del seu esperit en símbols, n'endevinarà tot el calvari que ha d'haver passat i tot l'idealisme apassionat del seu somni. La bandera, els segadors, la sardana, l'espiga, la rosella, la falç, la ginebra, l'aroma de setembre, el 14 d'octubre, el Corpus de Sang, Sant Jordi, avui el Nadal, i tota una abundor magnífica d'altres símbols que arriben a imprimir un ritme a aquesta mena d'any polític que vivim els catalans i una litúrgia patriòtica als nostres actes i a totes les manifestacions del nostre esperit.

Quina riquesa de tradició i quants i quants anys de vida espiritual sintetitzats cada símbol!

Vigileu que no us hagin tret del cens!

Les llistes que serviran per a les pròximes eleccions no són les mateixes que serviren per a les passades.

Consulteu les llistes a les oficines dels centres d'esquerra que estan oberts, i a l'Oficina d'Estadística, Laietana, 16. Teniu temps fins el 9 de gener.

Vigileu, i reclameu, si us han tret.

Per això en cadascun d'ells trobem aquest regust de terra, de treball, de religió, d'història, de records vells, de noves esperances. Per això també, quan una major adversitat precipita el ritme de la vida de Catalunya en la gestació d'un dels seus nous símbols, aquest neix amb una força que crema. ¿Qui no recorda l'impetu de flama amb què, en venir la Dictadura, prengué per tot Catalunya "La Santa Espina"? I si dic simplement "La Santa Espina" sense esmentar el nom gloriós dels seus autors Guimerà i Morera, és per donar-li tot el caràcter que tenen sovint els himnes nacionals, que no semblen sinó nascuts, d'un cop, com un crit, del mateix poble.

Passà la Dictadura, però els catalans no sabrem escoltar mai més "La Santa Espina" sense sentir de nou, en la carn viva, l'oprobri d'aquella època, com no podrem tampoc escoltar mai més "La Marseillesa" sense sentir tota la glòria d'aquella època inefable.

Aquest fenomen de síntesi de totes les valors d'un poble que realitza un símbol pren tota la seva plenitud quan aquest s'escau ésser un home. Si, darrera aquest instint d'encarnar en senyals visibles els ideals que tenen, els pobles arriben a humanitzar un tros de drap i a sensibilitzar una mostra de terra, ¿com no han d'arremolinar-se amb tot

el seu passat, present i futur, en apoteosi, al vol d'un símbol que parla, que obra, que viu i que, com ells, sofreix i lluita, treballa i somnia?

No manca tampoc aquest símbol a Catalunya. I sé que no hauré tingut temps encara d'escriure'n el nom, que tothom se l'haurà sentit ja muntar com un crit a flor de llavi: Francesc Macià!

Jo, que l'he acompanyat per tot Catalunya, al sol record seu sento esquinçar-se el vel d'aquest silenci que em volta, ara, als crits de hosanna amb què el rebia sempre la multitud que la joia estremia. I veig la meua soledat poblada d'una voltor blanca de mocadors i de flors, de mans i de punys, de somriures i de llàgrimes. Homes fornits que el besen, plorant que ni uns infants. Mares trasmutades que li ofereixen els fills. Dones corrent adalerades i comptant-se les vegades que l'han pogut tocar i veure de la vora. No crec que es vegi mai més espectacle d'exaltació i d'exultació interior de la multitud com el que representava el contacte de Macià amb el poble.

Max Deauville, el gran escriptor belga i gran amic de Catalunya, home que seguí de molt a la vora tota la gran guerra, avesat, doncs, al xoc de les més fortes emocions, després d'haver-lo acompanyat en un d'aquests viatges, en arribar a Bèlgica publicà, exultant encara, un emotiu opuscle dedicat a Macià. No crec—hi diu— que d'ençà dels temps bíblics d'aquell Mestre del Nou Testament s'haguessin tornat a produir escenes com les que hem vist sorgir, amb meravella, a l'entorn de la figura venerable de Macià.

Si el poble de Catalunya volgué consagrar-lo, ja en vida, com el suprem símbol dels seus ideals, la Mort ha volgut consagrar-lo a la immortalitat perpetuant entre nosaltres la seva presència. Immortal com ja el trobà, immortal hagué de deixar-lo al pensament i al cor de Catalunya. Per això, per aquella mena de providència que vetlla els pobles, l'ungí amb el seu petó — suprem alliberador dels homes — a l'hora de més misteri i de més llegenda de l'any: el matí d'aquella nit de la gran Naixença.

Cada any, a l'hora d'aquesta nit, quan tots ens sentim purs i un xic infants, al batre del Bressol de Nadal, que ni el brogit dels homes ofegà mai, ni l'esdrupit de les armes, sentirem tam-

L'església del Parc de la Ciutadella, futura tomba del Restaurador de les llibertats de Catalunya (Foto Torrents)

bé la tebior de la tomba on reposa el pare de les nostres llibertats. M'esborrona sols de pensar el barreig que, a la seva memòria, es farà a la nostra ment, de l'amor a la vida amb la feresa a la mort, de les ombres de la tomba amb la llum del bressol. Els dos símbols supremes de l'home que, difusos com som, haviem anat separant i que ell, amantent i vigilant, ha tornat a ajuntar i a fondre per sempre.

Catalans, aquest Nadal, si sabeu escoltar, sentireu la terra catalana com s'estremeix de ban-

da a banda sota l'onada d'una mateixa esgarripança: d'aquell bressol de la nostra Nacionalitat, de Ripoll, a la tomba de les nostres llibertats; de Montjuïc! Aquest és el gran somni: el Fundador que dona el crit d'alerta al Restaurador!

Si us acosteu tant a l'una com a l'altra, no hi sentireu el cor de les tombes pesants que dormen, sinó aquell petit bleix dels bressols que branden i somnien i el plor que tantost hi ha trencat l'infant més tendre de tots els nostres anhels i deliquis: la Catalunya de sempre que torna! Penal de Cartagena, 18-XII-35.

La Ceda, coaligada amb Renovación Española, és derrotada al Col·legi d'advocats

Una maniobra política d'alguns advocats cedistes que comptaven amb l'adhesió de tots els elements monàrquics i espanyolistes del Col·legi de Barcelona, va motivar una assemblea extraordinària del Col·legi d'Advocats celebrada el dissabte passat, a la Sala d'actes de l'edifici de l'entitat. Es tractava purament i simplement d'acceptar o de refusar la dimissió que tenia presentada la Junta actual del Col·legi a conseqüència d'un refús de l'anterior assemblea a aprovar un augment de quotes.

Els elements cedistes, els que enarboraven una falsa bandera d'apoliticisme dintre del Col·legi, però que en realitat representen la bandera "rojo y gualda" contra les quatre barres, s'aprofitaren d'aquesta petita qüestió d'ordre administratiu intern per a oposar a la junta catalana del Col·legi, una junta de la Ceda i "Renovación Española" coaligades. La Ceda mobilità tots els seus efectius. Visità col·legiats de casa en casa. Aduch la proposició de votar contra la junta anava acompanyada d'una carta del senyor Cirera Voltà que molts dels col·legiats rebieren i que deia el següent:

"Distinguido correligionario: Debido a la noble finalidad y a la trascendencia indubitable que tiene la adjunta petición, he de rogarle con todo interés quiera atenderla y ayudarla con su valiosa colaboración y la de sus amigos. Agradezco... etc., etc.,— Cirera Voltà."

A l'Assemblea de dissabte hi assistiren prop de 500 advocats. Hi havia febre i emoció. En votació nominal votaren a favor de la Junta catalana, 367 col·legiats. En contra, 196. La Ceda, doncs, quedà aixafada per una majoria aclaparadora. A notar, com un detall molt curiós, i Roselló.

El dijous, dia 9 de gener vinent, sortirà

la rambla
diari catalanista de les esquerres
(edició del vespre)

Es imprescindible la reposició dels Ajuntaments populars

Entrevius amb Alvaro Pascual Leone i amb Jerónimo Bujeda

El bloc de dretes és impossible que revisqui

La lluita electoral es clourà amb un triomf rotund de les esquerres

per J. PASTOR WILLIAMS

Alvaro Pascual Leone és potser el diputat més dinàmic de la minoria d'Unió Republicana. En ell, la presència física denuncia a l'acte la seva manera d'ésser. Agil, inquiet, nerviós, el somriure burlós trobarà ràpidament la imatge traduïda verbalment en el comentari irònic i punxant, que no per ésser dit entre bromes deixa d'ésser profund. El seu correl·lacionari i simpatitzant l'escolta sempre amb interès; el seu adversari l'escolta amb temor. Perquè aquell rebrà el consell encertat que l'orientarà i el guiarà, mentre que aquest té la seguretat de rebre veritatada l'estocada — fina i subtil, però encertada — que el ferà en la seva zona vulnerable.

La parlem sobre l'actual situació política i les seves perspectives per al futur.

—Què us ha semblat l'eliminació de la Ceda?

—Admirable! El que m'estranya, únicament, és la sorpresa dels cedistes. És que creien, per ventura, que no els havien conegut?

—Explicueu-me això...

—És molt senzill. Ja veureu... us explicaré una anècdota. Es queixaven una vegada els novel·listes del

ALVARO PASCUAL LEONE

regle passat perquè Leopoldo Alas, el célebre "Clarín", quan exercia la crítica literària censurava despiadadament algunes obres de les quals només havia llegit alguns capítols. I deien: "Com pot jutjar una novel·la per la sola lectura d'unes quantes pàgines?" Quan "Clarín" es va assabentar d'aquests comentaris, va respondre amb tanta ironia com encert: "Per convèncer-me que en un camp de blat hi ha un ase, no em cal veure'l tot el cos; en tinc prou amb veure-li les orelles". Doncs jo, ara,estic — com tot el país, naturalment — en el paper de "Clarín"; durant aquestes dos anys de cedisme, més o menys; ennobert jefes, hem vist tots els espanyols aparèixer, no una, sinó infinites orelles d'ase pertanyents a la Ceda. ¿Per què hem de fer l'experiment de donar-los el Poder? Ja havien demostrat a bastament qui eren amb llurs orelles...

—Molt oportú. La vostra opinió sobre aquest Govern?

—Pas...! No m'atreveixo a enjudiciar en públic. Diré com la Bíblia: per les seves obres els coneixeu...

—Creieu en el decret de dissolució?

—Jo, amb fermesa, només crec en mi mateix. Crec, això sí, que les dretes han de procurar, per tots els mitjans, evitar el que és inevitable, això és: la dissolució d'aquestes Corts, que elles saben que no tornaran a aconseguir. D'aquí vénen els constants globus-sondes que llancen a cada pas. Una vegada parlen dels pressupostos; una altra, de dissenys ministerials; una altra, de la situació internacional. Fins a tal extrem afirmen la seva convicció, que cert personatge financer, pertanyent a una poderosa empresa nord-americana molt arrelada a Espanya, ha anunciat el seu propòsit de marxar al seu país i tornar a l'abril, "per a les eleccions". Naturalment que tot això, enssem pot ésser també una contramanoobra, si considerem certes coincidències entre aquest personatge i altres que s'han afincat en la present situació, ben relacionats amb l'empresa d'aquell. A mi em sembla que, a desgrat de tot, les eleccions se celebraran a finals de febrer o a començaments de març vinent.

—Unió Republicana anirà a les eleccions?

—Depèn, naturalment, de les garanties d'imparcialitat que s'oferixin i de l'acord amb les altres forces.

—¿Existeix la intel·ligència amb els altres partits d'esquerra?

—Indubtablement. Total i absolutament.

—I amb els socialistes?

—Per què no? Ells diran la seva darrera paraula, naturalment. Per part, de les forces republicanes d'es-

querra existeix el propòsit — no crec que sigui indiscret proclamarlo — d'anar a una amplíssima i estreta coalició que barri el pas a les dretes i eviti la repetició vergonyosa d'unes altres Corts com les actuals. Una batalla en tota regla contra la reacció que ha desvirtuat la República. Sense treva ni quarter.

—Quins extrems abraçarà la coalició?

—No sóc jo l'indicat per a tractar d'aquest punt concret. Però tothom pot tenir la seguretat que tot serà escrupolosament acordat i mesurat. Abans que no s'acordi cap compromís, serà ben pensat; però una vegada fet, es complirà per tothom sense titubeigs. La paraula que les esquerres republicanes donin al país i a les seves forces aliades serà completa a l'acte.

En cas de triomf, ¿quines col·laboracions...?

—D'això és prematur parlar-ne ara.

—Creieu en una majoria d'esquerres?

—Permanent. Entre republicans i socialistes, endevino una Cambra amb una majoria a favor nostre d'uns tres-cents diputats. L'interès actual està a saber com es descompondrà aquesta xifra entre els respectius partits del cartell d'esquerres.

—Considero factible que es faci el bloc governamental?

—Mireu: el darrer cas conegut de resurrecció es donà fa vint segles, i no s'ha tornat a repetir. El bloc? Abans de la crisi estava ben mort i la seva putrefacció és la que ens ha portat a aquest estat. Tramitada i resolta la crisi, que fou profunda per la ruptura del bloc, és impossible que el bloc ressusciti, ni tan sols per a fins electorals.

—No obstant, la Ceda no deixa de tirar cables.

—Que en tiri tants com vulgui. Però la Ceda és Gil Robles. I Gil Robles és la Companyia de Jesús. Això és un fet real, davant el qual no valen subterfugis. La Companyia de Jesús s'ha equivocat aquesta vegada en creure que a les dretes no hi havia altres interessos que els seus. No. N'hi ha i de poderosos.

Lícits? Legítims? Ah! Allà ells.

Però en postegar tots els altres, la Ceda — llegiu la Companyia de Jesús — va cometre un gran error.

A més, en afavorir-los tan descaradament, s'ha incorregut en responsabilitat indiscutible, tan greu com la dels altres assumptes sensacionals que darrerament ha estudiat la Cambra. Dintre pocs dies, en un miting que penso donar a Reus, faré algunes denúncies de certa importància, relacionades amb aquest tema. Reiteradament he demanat al Parlament la tramessa dels expedients de devolució de béns als jesuïtes; faltant obertament i descaradament al Reglament, no han estat tramesos. Com és natural, el fet no m'ha estranyat gens. ¿Com havien d'enviar-los? Ells saben sobradament que en algun d'aquests expedients es dona la circumstància meravellosa i estúpida que la signatura del senyor Gil Robles aparegui tres vegades: la primera, com a testimoni; la segona, com a advocat de persona interposada; la tercera, com a ministre. Ells saben també que en un altre expedient hi ha un document del senyor Gil Robles en el qual aquest declarava que determinats béns es trobaven a l'estranger; té bé veritat que aquest document ha desaparegut misteriosament, però no s'ha pogut evitar que aquest document figurés testimoni a l'expedient. Ells saben així mateix l'anomalia que determinada resolució hagué d'ésser dictada i signada per la Presidència del Consell, perquè el ministre titular del departament sentia invencible repugnància a posar el seu nom al peu d'aquella... Per què seguir?

Sabem quins documents existeixen i tot allò que en ells es diu. Tot sortirà al seu dia afortunadament... encara que ells no vulguin. I moltes coses es desfaràn...

—En resum...

—En resum: que la Ceda pot fer totes les temptatives d'aliança que cregui oportunes. Ningú no li ho pot impedir, naturalment. Però el bloc de dretes no podrà reviuire. Les seves deslleialtats i el seu egoisme li barraran moltes portes. I encara que, en ofegar-se, vulgui treure el Crist de la contrarevolució, com a tauló que el salvi, ningú li'n farà cas. Tothom sap ja quin és el seu negoci. I ni tan sols els republicans més febles poden prestar-li ajut. Va sembrar prodigament aquells vents i no ha de queixar-se de recollir aquestes tempestats. ¿Negoci de la Companyia de Jesús que algun dia havien de sortir malament, malgrat les seves instruccions reservades per a cercar terceres persones...!

...

El senyor Jeroni Bujeda, Franquesa i espontaneïtat. Expressió plana i sense afectacions. Inclinament ràpid, expressat sense rodeigs.

—Quin judici us mereix la situació actual?

—L'eliminació de la Ceda, admiralment. El trist és això: que hagi calgut eliminar-la. És a dir: que hagi governat la República essent eminentment antirepublicana.

—El govern actual...?

—Parlem d'una altra cosa. D'això, ni puc ni vull parlar-ne... per ara.

—¿Què opineu de l'enrenou que ha provocat la pròrroga dels pressupostos?

—Home! Que té molta gràcia veure-

re com hi ha persones entossudades a demostrar llur incapacitat absoluta. ¿Qui és aquest advocat que fa córrer tantes coses rares i absurdes? No es tracta de res que tingui relació amb aquests articles del Codi dels quals hom ens ve parlant, sense que sapiguem per què. Són contribucions ja votades, no en pressupostos anteriors, sinó per lleis antiquíssimes; algunes, com la d'Utilitats, que no fou — figureu-vos! — l'any 1900. Per tant, el pressupost no fa més que xifrar aquests ingressos per contribucions calculant-los degudament. I no és el pressupost, per consegüent, qui determina i obliga a aquestes contribucions. No. El dret a l'exacció atorga d'altres lleis que li són completament, totalment i absolutament alienes. I les coses sense solta ni volta que hem llegit aquestes dies ens proven que el qui les escriu desconeix absolutament el dret fiscal espanyol.

JERONIMO BUJEDA

re com hi ha persones entossudades a demostrar llur incapacitat absoluta.

—¿Qui és aquest advocat que fa córrer tantes coses rares i absurdes? No es tracta de res que tingui relació amb aquests articles del Codi dels quals hom ens ve parlant, sense que sapiguem per què. Són contribucions ja votades, no en pressupostos anteriors, sinó per lleis antiquíssimes; algunes, com la d'Utilitats, que no fou — figureu-vos! — l'any 1900. Per tant, el pressupost no fa més que xifrar aquests ingressos per contribucions calculant-los degudament. I no és el pressupost, per consegüent, qui determina i obliga a aquestes contribucions. No. El dret a l'exacció atorga d'altres lleis que li són completament, totalment i absolutament alienes. I les coses sense solta ni volta que hem llegit aquestes dies ens proven que el qui les escriu desconeix absolutament el dret fiscal espanyol.

—Programa futur?

—Es massa aviat per a parlar d'això. I, encara, no sóc jo l'indicat per a això, quan hi hagi en el partit òrgans amb aquesta missió.

I, per avui, el diputat socialista no ens du res més.

...

Des del 9 de gener, LA RAMBLA, diari catalanista de les esquerres

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

—¿Creieu, doncs, que es puguin prorrogar per decret?

—Sense cap mena de dubte. Encara que em sap molt de greu, en aquest punt concret he de coincidir amb el Govern.

—En altres aspectes d'actualitat?

—L'actualitat ofereix infinits aspectes d'allò més hilarant; tant que en alguns moments ja no és possible sotraure's a la indignació. Per exemple: ¿què podem dir d'aquestes sobtades ardorositats que ara han escumés el senyor Gil Robles per tal de defensar la Constitució? ¿Oï que fa riure, tot això? Ell que s'ha passat la seva vida ministerial vulnerable! Ell, que des que va néixer li escapant arreu que cal reformar la fulminantment! ha suspès periòdics, ha desalluit Ajuntaments, ha convertit en lletra morta el laïcisme... I ara li agafa el rampell constitucionalista! I a Catalunya? Què va fer amb l'Estatut? ¿Quina tesi fou la seva quan la cèlebre Llei de Contractes de Conreu? Si no ha tingut ni un sol moment de la seva vida — governamental o extragovernamental, tant se val —, en què no hagi estat trepitjant algun precepte constitucional, ¿com és que té ara la gosadia i l'audàcia inconcebibles d'atrevir-se a demanar respecte per a allò que ell fou el primer a rebre, no ja sense contemplacions, sinó salient? Que recordi allò que va fer amb l'article 26, i amb el 56, i amb el 75...

—¿Què opineu de la propera lluita electoral?

—Que constituirà un gran triomf de les esquerres.

—Acudireu, els socialistes, coalitzats, en la lluita, amb els republicans?

—Naturalment. L'acord, a reserva del que després hom vagi perfilant en els detalls, figura entre els adoptats i publicats en el periòdic.

—No obstant... Alguns dels editorials del mateix periòdic han produït certa desorientació, hi figuren conceptes quelcom confusos...

—Res d'això. Al meu jut, allí es fa indubtablement referència a aquests detalls a què al·ludeixo. No hi ha ambigüitat en l'expressió.

Acudirem tots a la lluita amb totes les nostres forces, però sempre dintre de la coalició; coalició que ha de mirar, naturalment, no tan sols al dia de les eleccions, sinó als següents. El problema no acaba en comparèixer davant les urnes; al contrari, és aleshores pròpiament quan comença. I neix amb moltes complexitats que cal mesurar amb tota cura per tal d'aferrar el triomf. És la perspectiva d'aquest instant — que els aliats hem de mesurar en llurs responsabilitats — el que s'alludeix en aquests editorials. Però convé insistir, perquè l'adversari no es faci il·lusions: cadascú aportarà les seves forces dintre de la coalició.

—Programa futur?

—Es massa aviat per a parlar d'això. I, encara, no sóc jo l'indicat per a això, quan hi hagi en el partit òrgans amb aquesta missió.

I, per avui, el diputat socialista no ens du res més.

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

El fracàs parlamentari de les dretes

per DOMENEC GUANSE

Les dretes van desenvolupar una gran campanya contra les Constitucions, van intentar omplir-les d'obediència, presentant-les com les més inepresables que mai hi hagués hagut a Espanya. Encara, de tant en tant, avui les al·ludeixen per a intentar fer perdurable el seu descredit. Però tot això són paraules. Les Corts actuals, amb predomini de les dretes, ¿quin resultat han donat? ¿Quina labor poden oposar a la labor ingent desenvolupada per les Constitucions, per aquelles Corts, l'única fallida de les quals van ésser el seu romanticisme, la seva bona fe, la seva tolerància amb diputats tipus com el senyor Royo Villanova?

Les Corts actuals no s'han fet remarcar si no és per la seva esterilitat. Si han fet alguna labor, ha estat una labor negativa, un intent mal reeixit de sabotatge a la República. Els electors, sobretot, de les minories que han resultat governamentals, es poden sentir defraudats. Els caps polítics dels altres partits de dreta que disputen a Gil Robles la seva clientela, tenen raó d'acusar-lo de no haver coplejat els compromisos electorals d'acúsació de defeció.

El número més important del seu programa — i diem número perquè els programes electorals de les dretes tenen molt de programa de circ — era la reforma de la Constitució. ¿On és ara la reforma? ¿Qui en parla seriósament? ¿Plataforma ahir, espantall i número de distracció més tard, ara, mentre no arriba l'hora d'establir la clientela electoral, ha estat retirada a la cambra dels mals endresos. De fet, però, polser aquesta és l'única prova de mesura i de seny que han donat les dretes. Que ja veurem què passa quan arribi l'hora — que tot arriba — de reformar la Constitució. Car cal no oblidar que la Constitució tal com està no satisfà tampoc completament les esquerres; que per a les esquerres, dignin el que vulguin els sagristans de Gil Robles, és una carta transaccional.

Un altre cavall de batalla de les dretes ha estat la reforma electoral. ¿I què ha passat amb aquesta altra reforma? Cada sector de les dretes volia una llei electoral a mida i una llei electoral per a guanyar. ¿Si n'han celebrat reunions i de conciliabuls llurs capítols? No s'han pogut, però, posar d'acord, i s'han quedat, víctimes de les pròpies ambicions, sense la nova llei.

Un altre dels grans propòsits legislatius de les dretes ha estat el de dictar una llei que privés la premsa de tota llibertat d'expressió; que acabés a poc a poc — i no massa a poc a poc — amb tota la premsa liberal. Però tampoc no han pogut sortir-se'n. I d'això no pas perquè els diferents sectors de dreta no hi estiguessin d'acord. Tots hi estaven. Tots volien, encara, donar un tomb al tornet. Però la premsa va quadrar-se. La premsa republicana plantà cara i encara que subjugada per la censura, va impedir que l'enorme iniquitat de privar el país i els partits polítics dels seus òrgans naturals d'expressió, fos per-

petrada. Els inquisidors de "El Debate", que ja des de l'època de la dictadura somniaven en una llei així, per quedar-se sense competidors ni contradictors en la tasca d'entabanar el país, van haver d'empassar-se la billy.

I no és que no hagi fet res el Parlament, no.

Que quan la Ceda i els seus aliats us parlin del Crucificat, rieu-vos-en. Quan us parli d'Espanya, rieu-vos-en. O enteneu-ho bé: és de la butxaca que us parlen.

I mentrestant, cal preguntar: de tots aqu

Pel restabliment íntegre de l'Estatut

Política d'altura

Portela i els naufrags del bloc

per CARLES ESPLA

Aquesta setmana passada, vigília de Nadal, ha estat la setmana de les intrigues. Contra el Govern del senyor Portela han mobilitat els desnonats del Poder totes les manobres i combinacions de que són capaços. Es tracta d'una lluita a còpia d'habilitats clandestines i marcialment de vell estil. Per ara, és el senyor Portela qui va anotant els punts de la victòria. Ha de fer front al cap del Govern a dues oposicions d'alt diferent: l'una, franca, lleial, decidida, dels republicans d'esquerra, dels republicans de qualsevol tendència; l'altra, sinuosa, al·losa i astut, de les antigues forces del bloc. Els republicans d'esquerra estan enfront del Govern per qüestions de principi. Del Govern condemnem el seu origen, la seva composició i les seves intencions caquiques. Li atribuïm un sol deure i li exigim el seu compliment: el restabliment de la normalitat constitucional, la llibertat dels prems, governatius, la reposició de les autoritats d'elecció popular a la regió i els municipis i la neutralitat electoral perquè es manifesti lliurement l'opinió pública a les urnes.

No cerquem solament una garantia electoral, sinó el respecte a una doctrina democràtica que constitueix la substància del règim republicà. Però assenyalat així el deure i l'exigim el seu compliment, l'oposició de les esquerres és clara i transparent; la seva vigília estarà en funció de la resistència governativa a complir-lo. Mes no hi ha en la sudita oposició mobilitat ni amagat. Els republicans d'esquerra no esperen cap favor del Govern ni solliciten d'ell cap auxili. Solament demanen que s'els faciliti ocasió de demostrar la seva força i arribar per vies legítimes a ocupar el poder, que només el poble pot donar-los.

No és d'igual qualitat l'oposició dels naufrags del bloc, enemics a enderrocar el Govern a còpia d'intrigues de la més pura marca romanista. Clar, que l'enemic a qui han de vencer amb aquests grollers recursos és un mestre en aquests mètodes arts. Pretenen derrocar el senyor Portela en el terreny de les habilitats clandestines i un sol propòsit inútil. El polític galic d'això en sap molt més que Alba, veritable inspirador de les manobres, que Gil Robles, modest deixeble dels jesuïtes, i que Lerroux, que no acostuma assabentar-se de res. Si la categoria política li donés la desitja en aquests jocs misteriosos, el senyor Portela seria el primer estadista d'Espanya i mereixeria en justícia la comparació amb Clemenceau, tal com estia cadavrejat en un diari republicà. Però Portela és Clemenceau caldrà que Gil Robles fos el Kaiser, i Martínez de Velasco el rei Albert. No exagerem. Portela no és ni tan sols Mandel, però resulta molt superior als aprenents que tracten d'enderrocar-lo. El contrast que ofereix principalment amb Gil Robles és molt curiós i descobrisc una d'aquelles paradoxes tan freqüents en la política espanyola. Gil Robles, interès de la política oportunista del vaticanisme, resulta un impulsor de demagogia, un coet, que agafa rabietes formidables i manca de dots de simulació, fins a l'extrem de plorar com un infant al qual prenen la capsa de soldats quan l'obliguen a abandonar el ministeri de la Guerra.

Dividit el bloc per Portela amb la col·laboració de Cambó, s'ha creat una situació dramàtica i grotesca a agraris i meliquiadistes, sollicitats d'una banda, per les dretes demagògiques que volen conquerir l'opinió a còpia de discursos i manifestos, i d'altra banda, pels avantatges tradicionals del gaudi del poder. Un agrari és, en principi, un home que no creu en manifestos. Al senyor Martínez de Velasco no se'l podrà acusar d'haver-ne redactat un de sol en tota la seva vida. Els agraris creuen sobretot en l'encasellat. Formats en la més pura escola carlistes i d'altres, possiblement durant tota la Restauració del domini polític en les tres quartes parts d'Espanya, els agraris són els supervivents de les antigues clienteles monàrquiques i les oligarquies caquiques. Les legions de cunyats, gendres, clients i afavorits constitueixen la massa damunt la qual actua aquest partit anarcònic. Gil Robles era entre ells un peritorador, que volia agitar el país amb les seves proclames i els seus gestos de "ducs" salmantí. Als agraris solament els interessa el poder. Per això quan els l'ofereix Portela,

abandonaren la Ceda i els facciosos de "Renovación Española". Una comissió gestora d'una Diputació provincial té sempre per a un agrari més substància que totes les enclotiques del Papa i totes les esperances dictatorials de Calvo Sotelo. Al partit reformista li passa quelcom de semblant. El "verb de la democràcia", com encara anomenen al senyor Melquiades alguns amics asturians, no és més que un fracassat caic de barri, convertit en figura sinistra per la seva aliança política.

Agraris i reformistes ja tenen el poder que els ha donat Portela, però temen que una divisió de les forces dretistes en les properes eleccions faciliti el triomf, ja inevitable, de les esquerres. Voldrien disposar dels governadors i de les gestores, però comptar ensen amb les masses reaccionàries i delirants que Gil Robles, Goicoechea i altres energúmens agi-

ten per aqueixos pobles castellans. No seria possible encara unir-se?

Basant-se en aqueixos dubtes que converteixen cada agrari en l'autèntica imatge de l'ase de Buridan, Alba i Gil Robles muntan la seva intriga contra Portela. Han recorregut als grans mitjans i fins han parlat confidencialment de l'amenaça imminent d'una guerra europea, per a evitar la dissolució de Cortes i veure si encara poden refer el bloc. Don Alejandro, per la seva banda, eufòric com mai, ja s'ha ofert per a un Govern d'unió nacional, com si així no hagués passat res.

Davant d'aquestes manobres, encara té Portela un recurs decidit: avançar la dissolució de les Cortes, col·locar els naufrags del bloc davant el fet consumat i obligar-los a pactar amb ell, per a realitzar el seu propòsit de portar a les Cortes 15 diputats de centre que puguin exercir un control absolut en les futures Cortes.

Més de tres mil Consellers municipals de Catalunya suspesos!

En la conferència que fa pocs dies va donar al Centre Català de l'Esquerra, el diputat al Parlament de Catalunya i Alcalde de Malgrat, Francesc Arnau i Cortina, va donar aquesta desoladora dada: són a Catalunya més de tres mil els Consellers municipals suspesos. La immensa majoria d'ells no tenen causa pendent, i ni tan sols van ésser detinguts. Els seus càrrecs els ve ocupant gent de la Lliga, de la Ceda i radicals de nou eucuny. El bloc que formen aquests tres partits contra tota raó moral i legal, governa una gran quantitat de Municipis donant-los una orientació i acció contràries al seu sentir i voler.

Les protestes molt sovint ofegades i fins els requeriments dirigits d'acord amb la llei als Consellers governatius, no han servit per a res. Es a dir, per ara, s'han utilitzat per a fer actuar els Tribunals precisament en contra d'aquells, dels Consellers suspesos, que en compliment del seu deure els subscrivien. Fet tan irregular, tan vergonyós, mai no s'havia vist! La legislació municipal, la investidura municipal, els càrrecs representatius, cap valor no tenen per a les nostres dretes unides.

Si les dretes diuen representar l'ordre, en aquest cas com en molts altres realitzen una obra subversiva; si, dient que defensen la llei, la vulneren obertament, donen l'exemple, perquè es realitzin nous desordres, i més transgressions als preceptes legals fonamentals. Pretenen que cal constituir partits d'opinió, per a anular la i desactivar-la; entren als Ajuntaments irrespectuosos amb la democràcia, per a obrar en el govern municipal sense les limitacions que una primària discreció i fins la correcció elemental, imposen, ateses la transitorietat i el caràcter del nomenament. Les dretes han implantat la norma; es mana amb la llei o contra la llei, amb l'opinió o contra l'opinió.

Així en relació als Ajuntaments s'han complert aquelles paraules que va pronunciar Cambó pel mes de febrer a Terrassa i que l'Arnau i Cortina va retreure en la seva conferència: "Si no col·laborem — deia el fracassat finançer —, ja saben per què. Serà perquè prevaldrà el criteri que s'ha d'aprofitar la pagada de Catalunya per a repartir aïetes de regidor a aquells partits als quals el cos electoral no va donar-n'hi...". Però, com sempre, la Lliga s'ha sacrificat repartint-se càrrecs de Consellers, segurament per a aconseguir la convivència, aquella convivència que, segons va dir fa pocs dies En Ventosa, ha estat restablerta desitjant els jutges municipals i metges hidrolegs, vulnerant la Llei Municipal, mantenint la censura; suspensent Consellers municipals i passant ells a ocupar els càrrecs...

L'avis ja està donat; els requeriments adaptats estrictament a la Llei hauran de fer el seu curs perquè tal cosa imposa la dignitat ciutadana, negligida, ultratjada per les dretes. Un respecte rudimentari a la

llei havia d'evitar les suspensions dels Consellers; una mínima elevació civil, un rubor indispensable en la vida col·lectiva havien d'obligar, fa temps, a reposar els Consellers suspesos arreu de Catalunya.

En la història municipal de Catalunya i d'Espanya aquesta etapa serà depriment i s'haurà de recordar sempre l'esforç ciutadà dels Consellers suspesos a favor dels drets democràtics i de l'imperi de la Llei.

A divulgar aquesta actuació fou dedicada la conferència de l'Arnau i Cortina i de l'extracte que ha publicat "La Humanitat" en reproduïm, perquè sigui ben coneguda, la conclusió d'aquesta actuació i la forma com l'autoritat governativa ha tractat de sabotar-la.

"Els regidors populars suspesos, creient que així complien el mandat que el poble els havia conferit, projectaven una assemblea, la qual havia de tenir lloc a Barcelona, per tal de procedir a la lectura de dos documents, un dels quals adreçat al Governador general, tot fent-li veure que no estava dintre la llei, i l'altre als gestors municipals, tot posant de manifest que se'ls considerava culpables del delict d'usurpació de funcions. Les autoritats, després de molts dies de consulta no autoritzaren la celebració de l'esmentada assemblea. Els documents de referència foren presentats posteriorment, d'acord amb l'article 190 de la Llei Municipal, al Governador general, el primer, i als Ajuntaments gestors, el segon.

Molts consellers gestors, en llegir l'acusació documentada que amb l'exposició dels textos legals es demostrava que eren culpables d'usurpació d'atribucions, dubtaren, i alguns fins a dimetir-se els càrrecs. El senyor Jover Nonell, però, féu públic una nota en la qual deia que "vistos els escrits de referència hauria de fer constar que totes les comissions gestores nomenades ho havien estat d'acord amb la llei d'Ordre Públic". Que els alcaldes gestors, a mesura que els anessin rebent, els trametessin a la Conselleria gestora de Governació i, finalment, que serien tramesos a l'Autoritat Militar per contenir amenaces, coaccions o injúries.

Se li respongué, per mitjà de la premsa, que l'article 55 de la Llei d'Ordre Públic no era vigent en fer-se el nomenament, i que la presentació del document era el primer pas d'una acció legal que podia continuar davant dels Tribunals. Després d'això, a tots els regidors que els signaven els fou instruit sumari pel suposat delict de desacatament al Governador general."

Les coses que passen

EL PROMETRE NO FA POBRE

El senyor Fèlix Escalas Chamení, que vol fer de president de tots els catalans, ha cuitat a nomenar gestors municipals de Barcelona, deu senyors de la Lliga, i director d'Administració Local el lligaire Parpal.

LA PERSECUCIO CONTINUA

El cap d'Esquerra Republicana de Sevilla, ha denunciat al governador que diversos alcaldes de la província es neguen a facilitar certificats als afiliats d'esquerra, els noms dels quals no figuren inscrits al cens.

LA NEUTRALITAT

Josep Pla escriu a "La Veu": "Hi ha la impressió que el Govern treballa amb intensitat en el nomenament dels governadors que hauran de presidir les eleccions, governadors que hom creu que seran persones que mereixin tota mena de garanties des del punt de vista de la neutralitat política." I ara llegim a continuació: Ha estat nomenat governador de les Balears l'advocat de Joan March senyor Joaquim García Cabrera.

ASTÚRIES, 1935

Impressions d'una visita d'aniversari, després d'un any de pacificació dels esperits

per PERE PAGÈS

El 6 d'octubre d'aquest any era a Oviedo. Aquestes notes no són un reportatge en regla. Són, millor, primeres impressions, converses, fotos fetes d'esquillentes i d'amagat de la gent d'uniforme. Informació imparcial. Per la meua part, una simplicitat absoluta, sincera. No hi ha sorollosa perquè ara fer soroll és "pecat". Tot està un xic desordenat, però unit per un mateix lligam, un lligam que fa posar la pell de gallina: Astúries!

L'opinió del ministre

"El ministro de la Gobernación, que regresó anoche de Asturias, manifestó a los periodistas que se encontraba muy satisfecho de su viaje y del brillante desfile de las fuerzas del Ejército, Guardia civil y Asaito, homenaje rendido por el pueblo de Oviedo a los elementos armados. He podido comprobar — dijo el señor De Pablo Blanco — el prestigio de que gozan tanto el gobernador general, señor Velarde, como el coronel Aranda, que vienen actuando de manera laudable en un sentido coincidente para mantener la paz material y aumentar la espiritual en aquella región. Mi parecer con respecto a la situación en Asturias es que se vive en una normalidad plena, dentro de un orden absoluto, vint en la història de la revolució.

Una escena viscuda a Campomanes enceta la nostra informació.

Al final del vagó, en un compartiment hi ha una parella de la guàrdia civil. Està sola, en un banc on caben quatre persones més. Nosaltres hem deixat el seient a una vella. Drets queden, encara, una noia, un pagès i un capella...

«No pueden suspenderse las medidas de precaución»

Arribem a primera hora de la tarda. Anem a l'hotel i a Corrua, al carrer de Campomanes. A la sortida, un gran soroll de trompetes i timbals. Una marxa militar. El "tercio" desfila. Casc d'acer. Baionetes enormes, llargues, com ganivets d'escorxador. Un oficial, muntat a cavall, fa equilibris per a sostenir l'espasa i, a la vegada, encendre el cigarret. Darrera de tot, mules amb metralladores i caixes de municions. Avui és l'aniversari de la revolució. Potser hi ha bullit; els elements provocadors es figuren per tot, penso. La gent sembla no fer cap cas de la tropa.

Al cap de poca estona tres avions volen baix per sobre d'Oviedo. Fan evolucions, equilibris. Els pilots es veuen que volen lluir-se. En un port-

de fer-ne una altra. Al cap d'una setmana l'encàrrec es repeta, perquè la nova placa havia estat trencada una altra vegada. Diuen que la factura de plaques puja ja uns quants centenars de pessetes.

El carrer havia de portar la

Una metralladora, en el passeig militar diari, per Oviedo

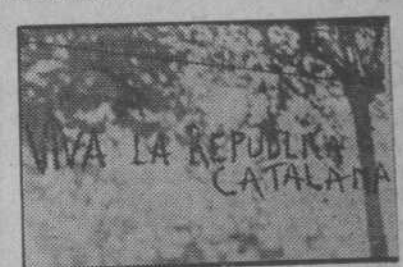
placa amb el nom del president de l'Associació de Premsa:

Calle de ALEJANDRO LERROUX
està molt prop del Govern civil. Als baixos del Govern civil hi ha la Comissaria de Vigilància. A la Comissaria hi ha un calabós que té una finestra. La finestra dona a un pati. Al pati, el dia vint-i-set d'octubre del mil nou-cents trenta-quatre, Luis de Silval, periodista, habitant a Ma-

drid, rebia vuit trets, disparats per un oficial estranger del "Tercio español", que li causaren la mort.

Un cartell

Al mateix carreró, tot vorejat d'arbres, on hi ha l'estació del Ferrocarril basco-asturià, que és el que va a Trúbia i a Figaredo, hi ha una tanca blanca, llarga. A la tanca aquest rètol, fet amb quitrà, força curosament:

Som a Oviedo, a 800 quilòmetres de Barcelona. La nostra ràdio és molt difícil de captar-la des de la ciutat asturiana.

Els duaners d'Astúries

Pel carrer de Trubea hi passa el tramvia. Al costat del tramvia trota un petit cavall insignificant, que arrossega un carret ple fins al cim de l'lenya. Al costat del cavall una dona.

L'amic que m'acompanya la coneix. La crida i s'atura a enraonar amb nosaltres. És jove, trenta anys escassos. Ens explica:

Té el marit a la presó i el sogre ha pogut fugir. Li han deixat un noi petit i el cavall. Els ha de mantenir tots dos. Cada tres dies ve a Oviedo i ven la lenya. Les seves mans, que vol, però no pot amagar, estan deformades. Fa deu mesos que viu d'això. Vuu? Va sense mitges. I el termòmetre marca 12 graus. Jo porto abric i guants fofors.

Pels carrers d'Uria, de Jesús, de Campomanes, aquests carrets i aquestes dones hi passen a dotzenes. Els transeünts ja ni se'n adonen. Però a mi, que aïr encara era a Santander, on hi ha el Sardinero, el Palau de la Magdalena, la Universitat internacional, aquestes dones em semblen com els duaners d'un altre món, que té un nom que abans portava un príncep i que ara porta una Revolució.

I tot just és el primer dia d'estada!

LA RAMBLA, diari del vespre, el dia 9 de gener 1936

Subscripció pro familia Bello

LA COOPERACIO DE L'ASSOCIACIO DE PERIODISTES I DELS MESTRES NACIONALS DE CATALUNYA

A l'Ateneu Obrer d'Esquerra (Provença, 160), al local del Partit Republicà d'Esquerra (Passatge de Gràcia, 42) i a la redacció de LA RAMBLA continua oberta aquesta subscripció destinada a alleujar la situació de la vídua d'aquell gran amic de Catalunya i il·lustre escriptor que es digué Luis Bello.

El Comitè organitzador d'aquesta subscripció ha de remarcar la seva satisfacció per la iniciativa de l'Associació de Periodistes de Barcelona, de la qual el traspasat era president honorari, de contribuir a tan lloable finalitat en forma que oportunament anuncià.

Volem destacar, també, amb idèntica satisfacció la iniciativa que llança "El Magisteri Català", portaveu de la Federació de Mestres Nacionals de Catalunya, a les pàgines del qual, després de fer un sentidíssim elogi de Luis Bello, llegim el següent:

"El Consell Permanent de la Federació de Mestres Nacionals de Catalunya, en aquesta subscripció, no demana al·moína. Demana als Mestres de la nostra terra una petita penyor d'agraïment. Una prova d'afecte, de consideració i estima que vol oferir a la família de Luis Bello. Té la seguretat que els Mestres a qui s'adreça sabran comprendre el noble impuls que ha inspirat i motivat aquesta decisió, i confia que tots contribuïràn a la subscripció, permetent a llurs Habilitats que retinguin una pesseta de cadascú en fer el pagament dels havers d'aquest mes de desembre.

Els qui vulguin contribuir a la subscripció amb una quantitat superior, són pregats de fer-ho avinent al seu Habilitat perquè els la retinguin. El Consell demana als senyors Habilitats que vulguin tenir l'amabilitat de dur a terme aquest servei que el Consell de la Federació es permet encarregar-los, regrant-los per endavant, i els prega que remetn les quantitats que recaptin al Tresorer de la Federació, plaça d'Urquizaona, 4, principal, Barcelona. Prega als periodistes professionals i a la premsa diària que vulguin tenir la gentillesa de publicar aquesta circular, i recomana als directius de les Associacions professionals que existeixen a Catalunya que procurin que arribi a coneixement de tots els Mestres que les integren. Barcelona, 16 de desembre de 1935.

— El president, Josep Coll i Mas; El secretari, Josep Figuerola i Mustera.

A la satisfacció que ens produeixen aquestes iniciatives que han de cooperar eficaçment a l'èxit de la subscripció (la qual quedarà tancada per tot el mes de gener), hem d'afegir-hi que tenim notícia d'haver començat la recaptació al Masnou, Montcada i altres localitats de Catalunya.

LLISTA NUM. 6

Suma anterior ... 1.485'05
Eugeni Dolz ... 5'—
Familia Bonet ... 5'—
Recaptat al Centre Republicà d'Igualada (155 donants) ... 147'—
Josep Freixas ... 3'—
Familia Basart Latorre ... 5'—
Mariana Jordà ... 5'—
Adolf Cabis ... 25'—
J. Cavalleria ... 2'—
Recaptat al miting contra el feixisme al Price ... 201'25
M. P. ... 2'—
Familia Conill ... 5'—
Suma i seguirà, pessetes... 1.890'30

ANTICATALANISME

El lerrouxista Jesús Ullé que aquests dies ha fet d'alcalde accidental de nomenament governatiu, s'ha negat a signar cap document oficial que no amés redactat en espanyol.

NOMENAMENTS

Ha estat nomenat governador d'Orense el monàrquic feixista Benigno Varela.

Xampany Baqués

Gran Carta Extra Escumós Duc d'Oran
CIVES A GUARDIOLA DE PONT-RUB.
PENEDÈS (Espanya)

ORO DEL RHIN

(Carrer Cortes; 601)

Reformat i modernitzat amb tot confort
Aperitiu - Restaurant
Cerveseria - Tes - Cafès
i sortides de teatres

amenitzats per orquestra

Demanem la llibertat dels presos

Al cap de quatre anys de República

L'escola, la Universitat i els obrers

per L. AYM. MI BAUDINA

Contra l'Estatut i contra la Constitució

Ben sovint, la premsa d'esquerra s'ha fet ressò de la vulneració de les llibertats bàsiques de la República i de Catalunya per part de les actuals autoritats governatives en allò que fa referència a la cultura.

Altres companyes que han fet denúncies i han escrit articles, no han estat gaire afortunats quant a resultats immediats i no confiem pas, ésser més sortosos nosaltres. Però volem insistir. Si l'èxit immediat no ens acompanya, ens acompanyarà la satisfacció de complir un deure de ciutadania i contribuïm amb el nostre modest ajut a posar de manifest, una vegada més la manca de respecte a les llibertats que el poble s'ha donat, per part dels encarregats de vetllar pel seu compliment.

L'article setè de l'Estatut de Catalunya, aprovat per la Cort Constituent, diu: "La Generalitat de Catalunya podrà crear i sostenir els Centres d'ensenyament en tots els graus i ordres que cregui oportuns sempre subjectant-se a allò que disposa l'article 50 de la Constitució i a la llei".

L'article 50 de la Constitució de la República, després d'establir la qüestió de les llengües catalana i castellana en l'ensenyament i de reservar a l'Estat el dret de mantenir o crear institucions oficials d'ensenyament, estableix en el territori autònom, diu: "El Estado ejercerá la suprema inspección en todo el territorio nacional para asegurar el cumplimiento de las disposiciones contenidas en este artículo y en los dos anteriores".

Què diuen aquests dos articles anteriors?

L'article 48, diu: "La enseñanza primaria será gratuita y obligatoria. Los maestros, profesores y catedráticos de la enseñanza oficial son funcionarios públicos".

La República legislarà en el sentit de facilitar a los españoles económicamente necesitados el acceso a todos los grados de enseñanza, a fin de que no se halle condicionado más que por la aptitud y la vocación.

La enseñanza será laica, hará el trabajo el eje de su actividad metodológica y se inspirará en ideales de solidaridad humana.

Se reconoce a las Iglesias el derecho, sujeto a inspección del Estado, de enseñar sus respectivas doctrinas en sus propios establecimientos.

L'article 49 fa referència a l'expedició de títols acadèmics i professionals. No ens interessa en aquest moment.

I bé: ¿com compleixen l'Estatut i la Constitució els actuals detentadors del Govern de Catalunya i de la ciutat de Barcelona?

Els infants barcelonins — precisament els infants dels obrers — han estat lliurats a les escoles confessionals — idea genial del senyor Codolar i Gualdo — on, contra la llei fonamental de la República i contra la llibertat de consciència, són sotmesos a un ensenyament i a unes pràctiques religioses determinades, i on per mor de la situació econòmica de llurs famílies, aprenen a odiar la societat en trobar-se en qualitat d'alumnes que no paguen com els altres, en una situació d'inferioritat.

La manca de nombre suficient d'escoles oficials, grups escolars de l'Ajuntament o de la Generalitat — falta que les esquerres començaren a remeiar en els dos primers anys de República — és una excusa inacceptable, no és una justificació. Ho seria si en subvencionar escoles suplementàries hagués subvencionat escoles i mestres particulars respectuosos amb la constitució, i no escoles confessionals que van contra l'esperit i les essències del règim republicà.

Per si això fos poc, els paladins de la cultura a l'Ajuntament de Barcelona encara tenien nous projectes que ara potser no podran realitzar. Per exemple: subvencionar amb 25.000 pessetes la construcció de cada edifici escolar confessionnal que s'emprengui;

subvenció anual de mil pessetes per grau a cada escola d'aquest caràcter; demanar el mateix ajut econòmic a l'Estat i eximir freres, capellans i monges de tota mena d'impostos — en retols i anuncis referents a escoles catòliques. Això, contra els articles de la Constitució que hem esmentat i contra aquell article tercer de la mateixa llei, que diu: "El Estado español no tiene religión oficial".

Ja hem dit en començar aquestes ratlles que no esperem ésser més afortunats en la nostra protesta, que altres companyes. Però entenem que amb menyspreu de l'èxit immediat cal denunciar aquests fets a l'opinió pública... i als interessats en l'Estat actual de coses. Si més no, perquè aquests darrers, quan l'hora arribi — i no trigarà — no puguin manifestar sorpresa davant les incautacions que els homes d'esquerra, respectuosos amb la Constitució, puguin acordar. Encara que amb les societats més o menys anònimes i altres recursos per l'estil surtin aleshores a defensar uns interessos que van contra la República.

Un apartat interessant de l'article 48 de la Constitució

Aquest apartat afirma i declara que la República legislarà en el sentit de facilitar "a los españoles económicamente necesitados el acceso a todos los grados de enseñanza a fin de que no se halle condicionado más que por la aptitud y la vocación". Podem afirmar que aquest apartat constitucional és pràcticament ineficaz i que fins ara hom ha fet tot el contrari del que el text de la llei propugna.

La supressió de l'ensenyament lliure, acordada pel Patronat Universitari i basada en raons de tècnica pedagògica que acceptem. No censurem, doncs, aquella decisió estricte del Patronat, sinó la falta de no donar al règim suprimint, un substitutiu eficient que podria ésser, en part, la Universitat de nit, en part també, per a determinats estudis, l'ensenyament lliure i com a complement indispensable, la concessió de beques. El "canvi de règim" a Catalunya (i no ens referim pas a la proclamació de la República) s'ensopaga en moments que la solució d'aquest problema preocupava el Patronat. Amb el "nou règim", és clar, aquest problema, com tots els que hi havia plantejats, han trobat una mateixa solució: la de prescindir dels principis fonamentals de la República i de deixar de banda els interessos espirituals i materials de la classe obrera. L'accés dels ciutadans econòmicament necessitats a tots els graus d'ensenyament, com declara la Constitució en el seu article 48, és, simplement, un mite.

La concessió de beques

Amb data 16 d'agost de 1935 i signat pel catedràtic i diputat de Lliga Catalana senyor Tomás Carreres Artau fou publicat l'anunci de concessió de beques, una de les condicions essencials per optar a les quals és que els sol·licitants o llurs famílies manquin dels recursos econòmics necessaris per a atendre una carrera.

Aquestes beques havien d'ésser concedides el darrer mes d'octubre, però a hores d'ara encara no ho han estat. Què ha passat?

A la Universitat, hom exposa els noms dels sol·licitants de beques. Tria ciutadà, interessat en l'afar, respaldat la llista i es troba amb la sorpresa que els dos únics noms coneguts per ell, pertanyien a famílies de possibilitats econòmiques. L'un, aspirant a una beca de dues mil pessetes, resultava ésser fill d'una senyora propietària de

PAMPLONA — OSCA

Excursió per als dies 4, 5 i 6 de gener, organitzada per l'Ateneu Republicà de Gràcia, Montmany, números 34 i 36

ITINERARI

Barcelona — Saragossa

Dia 4. — Sortida de davant del nostre estatge a les tres de la tarda. Sopar i pernoctar a Saragossa.

Saragossa — Pamplona

Dia 5. — Sortida al matí de Saragossa, directe fins a Pamplona. Estada a Pamplona fins al matí del dia 6.

Pamplona — Osca — Barcelona

Dia 6. — Sortida al matí de Pamplona, directe fins a Osca. Visita tombes Galán i García Hernández, en les quals disposarà l'Ateneu un ram de flors en nom del seu soci fundador i president honorari, En Lluís Companys. Dinar.

Sortida a la tarda d'Osca, per continuar el viatge directe fins a Barcelona.

Butaca: 62 ptes. Seient supletori: 47 pessetes.

Per a inscripcions: A l'estatge de l'Ateneu cada dia de vuit a nou del vespre.

La inscripció quedarà tancada el dia 31 de desembre.

set cases, degudament registrades. L'altre, aspirant a dues beques, resultava ésser fill d'un comerciant a l'en-gròs establert en una localitat de comarques gironines, el qual figurava com a tributari d'Hisenda, en concepte de contribució industrial, amb mitres-centes setanta-dues pessetes de quota.

El ciutadà que feu aquest descobriment denuncià el fet per mitjà de premsa. Si els dos únics aspirants que coneixia — deia l'interessat — resultaven ésser tan pobres, no hi havia motiu per sospitar que entre els altres aspirants hi haguessin altres casos semblants?

Uns dels esmentats aspirants — el fill de la propietària de set cases — retirà espontàniament (?) la sol·licitud. L'altre — i parlem dels dos casos concrets que ens han denunciat sense altre propòsit que el d'acabar el que hi hagi pel mig — insistí. Sembla que comptava amb el suport de des-tacades personalitats de la Lliga i ha pogut demostrar que l'establiment que figurava a nom del pare del sol·licitant va fer fallida... però fou obert a nom de la mare amb data posterior a la sol·licitud. Passem per alt el fet d'haver presentat documents oficials "també" amb data posterior al tancament del concurs, perquè si és certa la denúncia, el sol fet esmentat abans és prou eloqüent, malgrat que, segons les nostres referències, una personalitat de la Lliga, influent en aquesta qüestió, declarà que bastava que el "Padre tal" li assegurés que el sol·licitant és pobre per creure-ho.

Resultat: que la concessió de beques, que havia de fer-se el mes d'octubre, encara no s'ha fet esperant poder que aquest afer es resolgui favorablement per al sol·licitant impugnat.

Mentrestant, estudiants mancats de recursos i d'influències, han de restar al marge d'aquestes beques.

Els estudis universitaris limitats a una classe social

El nombre d'obers — intel·lectuals o manuals — que mancats de mitjans econòmics aprofiten les hores que el treball quotidià els deixa lliures per estudiar és molt important i significatiu. Sense cercar altres exemples, fem el de l'Ateneu Enciclopèdic Popular — que com altres entitats similars compta amb l'ajut de la Generalitat fins que la Lliga ho acabà — on cursen actualment el batxillerat 22 obrers, dels quals 150 abarcan enguany.

Aviat està dit. ¿Us imagineu, però, el sacrifici i la força de voluntat que aquests 22 joves — dependents de comerç, mecànics, escrivents, etc. — han de fer per a reidrarse a l'Ateneu hores i més hores que roben al descans i a l'esbarjo, per a fer-se homes? ¿Quants d'ells esperen il·lusionats el

dia de festa per a tenir més hores lliures per estudiar! ¿Quants d'ells han acabat greument malalts!

I tot, per què? Ara acaben el batxillerat i què faran? La supressió de l'ensenyament lliure — del qual ja hem parlat abans — sense haver cercat abans el seu substitutiu, col·loca aquesta joventut estudiant i tan mancada de mitjans econòmics com sobrada de voluntat, en un carreró sense sortida. Els uns han d'abandonar la il·lusió de seguir una carrera — per la qual han fet tota mena de sacrificis — perquè els és impossible deixar el treball per anar a la Universitat. D'altres, segueixen estudiant i — si poden, si els sacrificis no han arribat encara al límit — van a examinar-se a Sevilla, a Saragossa, a Múrcia, on molt sovint l'accent català és un "handicap" terrible per aconseguir un "aprobat".

La supressió de l'ensenyament lliure, evidentment, obreix a raons d'ordre pedagògic. Però cal pensar el substitutiu (per què no la Universitat de nit?) si hom no vol negligir, per servir la tècnica, un altre aspecte importantíssim: el de la justícia social i el de la mobilització i aprofitament de les intel·ligències.

Una raó al·legada és l'excés de gent que estudia; la superproducció, que podriem dir-ne d'homes de carrera. Acceptem també aquesta raó d'interès per als mateixos estudiants. Però, ¿no us sembla injust que per a tallar aquesta superproducció hom hagi decidit només dificultar l'accés dels obrers a les Facultats?

Evidentment, la Universitat de nit no solucionaria d'una manera total el problema. Hi ha carreres que exigeixen altres solucions. Pe raixó, per consens entesos — amb les quals coincidim — opinem que la solució hauria d'ésser mixta i aplicable a cada cas: Universitat de nit, beques i ensenyament lliure limitat. Si les dretes, en el poc temps de vida que els resta, no solucionen aquest problema — que no tindran interès a solucionar — les esquerres que treballaven per trobar-hi solució, han d'induir en llur programa de realitzacions immediates perquè és just i perquè és humà.

En un cas semblant al d'aquests obrers abnegats que hem esmentat, es troben molts mestres impossibilitats d'acudir a la Facultat de Pedagogia ja que hom els exigeix l'assistència a quatre hores diàries de classe. La cosa és clara. Si el mestre ha de fer de mestre per viure, no disposa d'aquelles quatre hores i ha de renunciar a les seves aspiracions de cursar estudis superiors. D'on resulta que els únics mestres que poden acudir-hi són aquells que, per permetre-ho la seva situació econòmica, poden prescindir de treballar.

Sempre, doncs, el qui rep és el mateix en aquesta "República de treballadors de totes classes".

Un homenatge a Lanuza a Saragossa

El dissabte passat van traslladar-se a la capital d'Aragó els representants de tots els Centres aragonesos de Catalunya i un bon estol de fills d'Aragó que van afegeir-se a l'homenatge oficial de les entitats, els quals van emplenar un dels Pullmans més grans que hi ha a Barcelona.

La sorpresa no deuria ésser poca quan, en arribar a Saragossa, van assestar-se que el governador civil senyor F. de Paula Duero, havia denegat (allegant ordres superiors) el permís per a tota mena de manifestació que es projectés davant el monument del darrer Justícia aragonesa i actes en la via pública.

A les dotze de la nit, però, formant una petita manifestació entre els representants dels Centres aragonesos de Catalunya i els elements de la Joventut d'Esquerra Republicana i un grup enorme de saragossins, van col·locar-se al voltant del monument les corones dels aragonesos forasters i els bons fills d'Aragó que s'adheriren

a l'acte, com Izquierda Republicana, més de quinze corones, amb la particularitat — sense consigna de cap mena — que "totes" les corones anaven enllaçades amb cintes de les "quatre barres d'Aragó", quedant custodiat el monument per forces de peu i de cavall de l'ordre públic que no deixaven atansar ningú al monument.

El mateix vespre, les entitats Estat Aragonés i la seva Joventut Els Almogàvers i la redacció de "Renacimiento Aragonés" van transmetre als senyors Companys i Gassol el telegrama següent:

"Aragoneses venidos Barcelona colocar coronas monumento Lanuza. Gobierno prohibe manifestación, coronas colocadas. Carifosos saludos esperamos abrazos pronto en Barcelona".

Subscripció pro-presos

Suma anterior	1705'30
Un Noi Català	10'—
Un grup d'obers de can Roura, de Premià, aportació d'octubre	22'—
Apolonia Tomás (44 vegades)	1'—
A. S. C.	2'—
Suma i segueix	1740'30

De la senyora Francesca Ponç i Chirret hem rebut dues participacions d'una pesseta cada una números 2.617 i 3.172 del sorteig celebrat el dia 21 de desembre de 1935.

S'HA INAUGURAT

LA CALA

AST-GRILL

BIER-KELLER-BAR

PL. CATALUNYA 7

MANIFEST

A s intel·lectuals, artistes, escriptors, tècnics: A tots els amics de la cultura

Companyes:

A ningú i menys a vosaltres, o passa desapercebuda la profunda transcendència dels moments que vivim: greus i inquietants moments! No cal una gran sagacitat per a contemplar el perfil, cada vegada més accentuat i clar dels corrents de forces en presència: el corrent de forces regressives, antihistòriques, reaccionàries, que es polaritzen amb ritme accelerat, que amenaça enderrocant totes les conquestes de l'esperit i enfront d'aquestes el torrent històric vital de forces creadores, reprimides, descardament o sortament pels qui volen fer retrocedir el curs ascendent de la Història. En tots els fronts de la vida social es llura una lluita dura, els termes de la qual es plantegen així:

Progrés o Reacció!!

Desenvolupament o Degeneració!!

Gairebé tots els pobles del món, sacsejats per una crisi econòmica sense precedents, constitueixen un terreny propici a la sembra i al floriment d'ideologies retrogrades, propagades d'una manera sistemàtica i hàbil, apellant al reclutament d'una frangeologia brillant, demagògica, buldada, per ocultar així el seu contingut real. Sobre les franges per a qualificar aquest contingut. Allí en aquestes ideologies s'han erigit en sistemes polítics, veureu sobre la dignitat, la llibertat i la cultura humana calculades, l'edifici sangonant del feixisme. La fac del món, ferida pel fuet del feixisme, és un testimoni eloqüent per a poder jutjar. No es deu a un simple atzar el fet que sigui un Govern feixista el que hagi desfermat, sobre el món, la guerra! És conseqüència natural i immanente del feixisme, Vulguit-ho o no, el feixisme té necessàriament una tendència envers la guerra, puix, que

sol d'aquesta manera brutal supera transitoriament les seves contradiccions internes i les seves diferències internacionals portades per aquest al paroxisme.

El feixisme, en una paraula, és la guerra!

La guerra, aquesta feroç allau de barbàrie i de mort, és una realitat. L'espurna de l'Àfrica pot abrusar el món i devorar els valors i adquisicions més cares de la Humanitat, damunt els quals gravita el risc de l'existència, en la societat actual, d'elements i sectors que constantment fomenten el bàrbar mite de la guerra!

La tragèdia del moment, companyes, és immensa!

Intel·lectuals, artistes, amics tots de la Cultura!

La indiferència davant la situació actual, és més que una covardia: és un crim! Som els depositaris d'un tresor forjat per les generacions passades, després de grossos esforços: destruït sense trova avui pel feixisme, per la guerra, per la reacció. Unir-nos per a fer efectiva la nostra responsabilitat, defensar la llibertat, la dignitat, la cultura, la pau!

No pot arribar-se per eludir aquesta responsabilitat, que el perill no existeix per tot arreu. Seria seria una inconsciència no veure les forces reaccionàries que tenen tendència a la destrucció feroç de la llibertat i de l'herència cultural de les nacions i nacionalitats! Mai com ara no s'havia pretès estrangular la impetuositat de les millores nacionals que tenen pel seu caràcter i història peculiar, el dret d'afirmar llur personalitat!

A tots els països del món s'han alcat els intel·lectuals, els escriptors i artistes més eminents per unir llurs

forces en defensa de la Cultura i contribuir amb llur acció a la lluita per la pau, el progrés i la llibertat! No hi ha a Catalunya cap organització que agrupi els esforços i coordini l'acció dels intel·lectuals conscients, liberals i honestos.

L'hora històrica exigeix que ens unim fraternalment, juntament amb totes les entitats culturals existents, com ens correspon per mitjà d'un POTENT FRONT D'ACCIO PER A LA DEFENSA DE LA CULTURA!

Es aquest d'objectiu de l'organització que avui s'inicia i des d'ací invitem cordialment tots els intel·lectuals, artistes, escriptors, tots amics de la Cultura, conscients de llur responsabilitat i de llur deure social, Reforçar-la i Junts lluitarem:

CONTRA LA GUERRA!

CONTRA TOTA TENDENCIA REGRESSIVA!

PER LA DEFENSA DE LA CULTURA I DE LA LLIBERTAT!

J. Serra Hunter, Joan Puig i Ferrer, Margarida Xirgu, Lluís Capdevila, Granier Barrera, J. Miravittles, Josep Lluís Sert, Josep Pinyol, L. Cervera, Mateu de Soto, J. Xirau, Enric Casanoves, E. Bosch Roger, F. Martí Alpera, Enllí Mira, A. Rovira i Virgili, Domènec de Bellmunt, J. Carner Ribalta, Josep Granyer, Just Cabot, Felu Elies, Rafel Moragas, Josep Coll i Mas, Manuel Huguet, Maria Baldo de Torres, C. Rives Cheriff, Dolores Palau, Antoni Riera, Maria Rexach, J. M. Marqués-Puig, Frederic García Lorca, L. Aymami, J. Ventalló, Cándid Lluanco, Enric Palau, Manuel Galés, M. Viladrich.

La Comissió organitzadora de l'Associació d'Intel·lectuals per la Defensa de la Cultura prega d'enviar les adhesions a: Carrer Moles, 26, pral.

R. I. P.

El partit radical ha mort d'una indigestió de pavo republicano

per BRAULI SOLSONA

Una caricatura de "Crítica", de Buenos Aires

¿Que queda, en aquestes hores, del Partit Radical? Les restes del tradicional partit republicà històric es debaten epièpticament en la bassa de la seva conspiciència. Desaparegué tota ombra d'ideal. Solament queden, entorn de la figura vacillant d'un ancià que desvarieja, uns quants amics antics que no se senten amb forces per a posar damunt el sentiment de la vella amistat la repugnància que els inspira l'espectacle d'un partit polític lliurat a un desesperat desenfrenament entorn del cadill per coincidir amb ell en el criteri que el Poder és cosa que es gaudeix en benefici propi a costa dels interessos del país.

Aquesta és la veritat, dita cruantment, sense embuts ni circumloquis. Sobre el Partit Radical s'ha projectat sempre, des dels ja llunyans temps que li infonia coratge el fervor català, la prometença simbòlica del "pavo republicano" que Lerroux prometia a la seva clientela en els inefables "berenars fraternals".

En les Pasques d'enguany — assegurava Lerroux a la credulitat dels seus amics — podreu menjar el "pavo republicano". I les multituds obrien uns ulls com a pneumàtics d'automòbil i una boca de la grandària d'una plaça de braus.

Els anys passaven i el "pavo republicano" no arribava per a acabar la fam endarrerida dels famolenes seguidors del cadill.

A part dels comptats privilegiats que podien engolir uns avanços del "pavo republicano" promès, en les festasses de l'Ajuntament de Barcelona, les reiterades prometenques no feien sinó excitar la gana de les multituds famolenques.

El "pavo republicano" seguia essent una prometença vaga i incerta que s'anava esfumant sense esperança de convertir-se en realitat.

A la fi arribà la República. Però la República, en el seu impuls ideal, era una altra cosa molt distanciada d'aquests somnis de fartaneres mate-

rials. Els homes de la República eren altres homes que no sentien tan naixes i grollens ambiciosos. Els radicals i llurs "procediments de govern" quedaren arreu en els quadres republicans, en un lloc molt secundari.

I la fam l'arrossegà a la desesperació. Per a sortir d'ella — de la fam, que la desesperació no era sinó una conseqüència de la fam no satisfeta — apel·laren a totes les balceses, a totes les roindats, a totes les claus ca-

claus. Era necessari gaudir el Poder, per tots els mitjans. Si calia, resflicar l'ideal, es rectificaria. Si calia unir-se als enemics de tota la vida, es faria la unió amb els enemics. Si era necessari perseguir els republicans autèntics per a donar satisfacció als aliats del moment, se'ls persegua, se'ls obria la porta de la pressió, se'ls posava a la frontera; i no cal dir que, naturalment, se'ls separava de tots els llocs de comandament. Quan calgués cercar un pretext per acabar amb els Ajuntaments republicans, es provocà — Salazar Alonso ho declarà amb tota franquesa — un moviment republicà de protesta contra la monarquització de la República. S'escombrà el baluard republicà que era el Govern de la Generalitat de Catalunya i es destruí el més ferm baluard del socialisme: Astúries. I prenent com a base aquesta protesta civil del sentiment republicà, es desplaçà els republicans autèntics de tots els Ajuntaments de la nació.

Fou aleshores quan, a la fi, Lerroux pogué fer efectiva la seva prometença de servir a la taula on s'asseuen els seus correligionaris en vast berenar fraternal, el símbol "pavo republicano" que feia tants anys prometé en una exaltació oratòria.

Ja s'han menjat el pavo. Ja han devorat la carn tendra i han escurat els ossos. Ja s'han afartat. Ja han pogut satisfer llur fam endarrerida.

Però, naturalment, ha sobrevingut la indigestió. I ara estan en les dolors grolleres i repugnants de la indigestió inevitable quan després de llarg temps de menjar malament es menja molt i de pressa per por que el comensal del costat s'emporti més ràpid.

Aquesta és la crisi perquè ara passa el Partit Radical. Aquesta és la greu malaltia que travessa, i que el portarà a la tomba: una indigestió de "pavo republicano".

CALIXTUS

SALVADOR OLIVER

CANA EN ANADURNENYA

CALIXTUS

SALVADOR OLIVER

CANA EN ANADURNENYA

CANALETA
GRANONDA
DRENA
DEKOR
XAPALIISA
FIBROCROM
FIBROMARMOL

URALITA

COBERTES
CEL-RASOS
TUBERIES
DESAIGÜES
DIPÓSITS
REVESTIMENTS
ARRIMADORS

Plaza Antonio López, 15

Majestic Hotel Restaurant

Passeig de Gràcia

REVEILLON DE FI D'ANY

SÓPAR-BALL I COTILLON

Reserveu la vostra taula